

roclawska

Politechnika Wroclawska

PODSTAWY PROJEKTOWANIA I ODDZIAŁYWANIA NA KONSTRUKCJE BUDOWLANE WYKŁAD 11

Kombinacje oddziaływań w trwałych sytuacjach
obliczeniowych.

dr hab. inż. Łukasz SADOWSKI, prof. uczelni
lukasz.sadowski@pwr.edu.pl

Politechnika Wroclawska

Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego

C-7, pok. 712

W trakcie wymiarowania konstrukcji należy sprawdzić, czy nośność elementów jest większa od najniekorzystniejszych sił wewnętrznych.

Podczas analizowania stanu granicznego należy tak usytuować oddziaływania, aby wywołały najniekorzystniejsze skutki w konstrukcji. W tym celu należy dobrać najbardziej niekorzystne kombinacje oddziaływań.

Odziaływania mogą zmieniać się wraz z czasem użytkowania konstrukcji. Zmiany te powinny być rozpatrywane w postaci odrębnych sytuacji obliczeniowych, które wynikają z określonych zagrożeń, warunków i przedziałów czasu.

Wymagane jest więc sprawdzenie niezawodności konstrukcji oddzielnie dla każdej sytuacji obliczeniowej.

Rozróżnia się następujące sytuacje obliczeniowe:

- trwała,
- przejściowa,
- wyjątkowa,
- sejsmiczna.

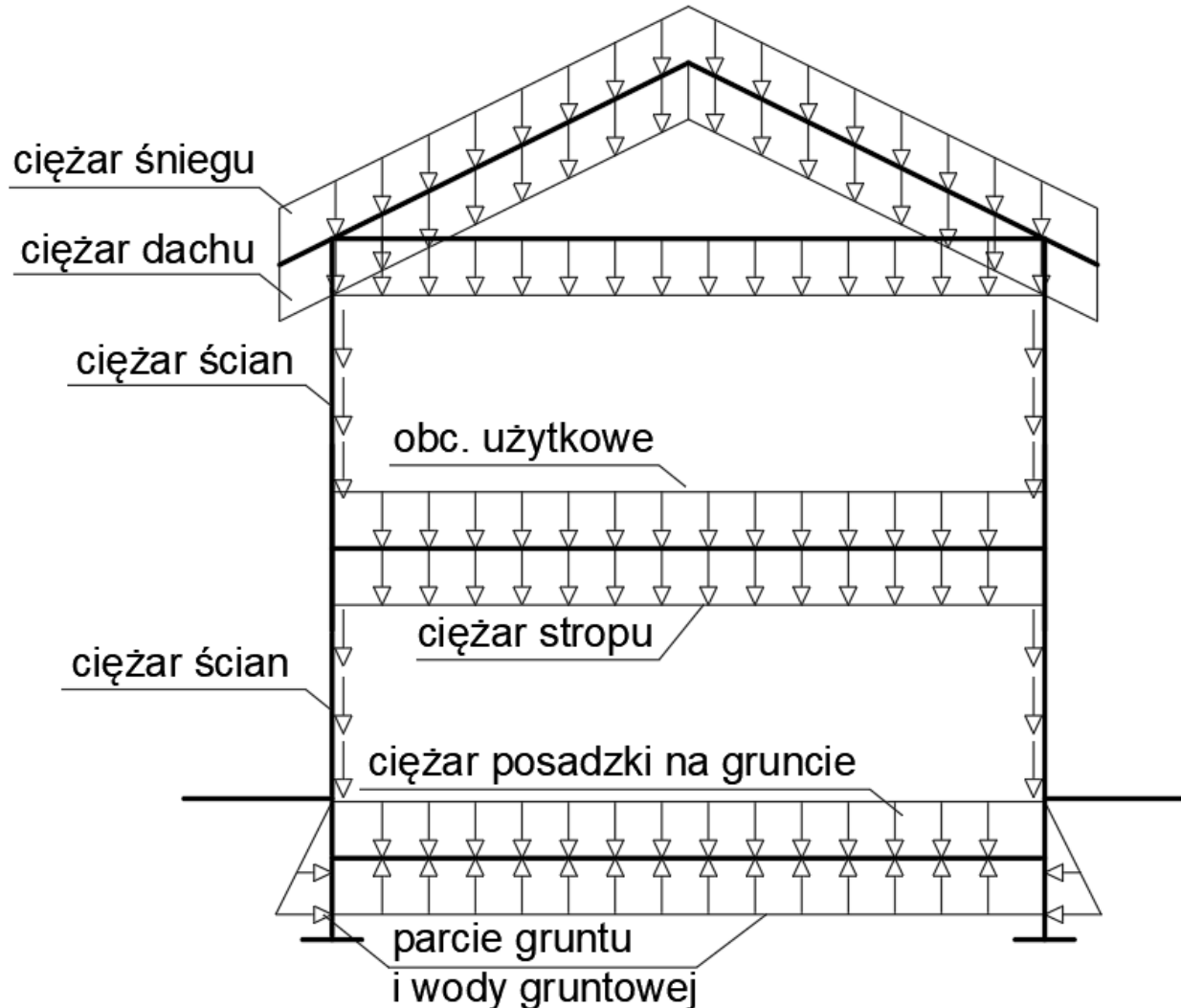

Trwałą sytuacją obliczeniową nazywamy sytuację, w której miarodajny czas jej występowania jest tego samego rzędu co planowany okres eksploatacji obiektu.

Jest to sytuacja, w której projektujemy obiekt na obciążenia wynikające z jego przeznaczenia.

Przykładowe obciążenia dla budynku w trwałych sytuacjach obliczeniowych

Przykłady trwałych sytuacji obliczeniowych

Połać dachowa obciążona śniegiem i ciężarem własnym.

Dach hali obciążony ciężarem własnym pokrycia i świetlikami.

Strop obciążony ciężarem własnym i instalacjami.

Obciążenie stropu parkingu pojazdami.

Zapora obciążona ciężarem własnym, normowym ciśnieniem hydrostatycznym i obciążeniem użytkowym.

W normie PN-EN 1990 wyróżniamy dwa podejścia do kombinacji oddziaływań w trwałych sytuacjach obliczeniowych:

1) Wzór ogólny (6.10):

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_p P + \gamma_{Q,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$$

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_p P + \gamma_{Q,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i} \quad (6.10)$$

gdzie:

$\gamma_G, \gamma_p, \gamma_Q$ - współczynniki obciążeń stałych, sprężających, zmiennych,

G, P, Q - obciążenie stałe, sprężające, zmienne,

ψ_0 - współczynniki dla wartości kombinacyjnej oddziaływania zmiennego,

„+” - oznacza „należy uwzględnić w kombinacji z”,

Σ - oznacza „efekt łączny”.

2) Podejście alternatywne dla stanów granicznych STR i GEO. Należy stosować bardziej niekorzystne wyrażenie z (6.10a) i (6.10b):

$$\left\{ \begin{array}{l} \sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1} \psi_{0,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i} \quad (6.10a) \\ \sum_{j \geq 1} \xi_j \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i} \quad (6.10b) \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} "+" \gamma_P P "+" \gamma_{Q,1} \psi_{0,1} Q_{k,1} "+" \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i} \quad (6.10a) \\ \sum_{j \geq 1} \xi_j \gamma_{G,j} G_{k,j} "+" \gamma_P P "+" \gamma_{Q,1} Q_{k,1} "+" \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i} \quad (6.10b) \end{array} \right.$$

gdzie:

$\gamma_G, \gamma_P, \gamma_Q, G, P, Q, \psi_0$ - jak poprzednio,

„+” - oznacza „należy uwzględnić w kombinacji z”,

Σ - oznacza „efekt łączny”,

ξ - współczynnik redukcyjny dla niekorzystnych oddziaływań stałych G .

Zgodnie z załącznikiem krajowym do normy PN-EN 1990 preferowane jest podejście alternatywne i stosowanie wzorów (6.10a) i (6.10b).

Zasady tworzenia kombinacji obliczeniowych

Trwałe i przejściowe sytuacje obliczeniowe	Oddziaływania stałe		Wiodące oddziaływanie zmienne	Towarzyszące oddziaływania zmienne (*)	
	niekorzystne	korzystne		główne (jeżeli takie występują)	pozostałe
(Wzór 6.10)	$\gamma_{Gj,sup} G_{kj,sup}$	$\gamma_{Gj,inf} G_{kj,inf}$	$\gamma_{Q,1} Q_{k,1}$		$\gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$

Trwałe i przejściowe sytuacje obliczeniowe	Oddziaływania stałe		Wiodące oddziaływanie zmienne (*)	Towarzyszące oddziaływania zmienne (*)	
	niekorzystne	korzystne		główne (jeżeli takie występują)	pozostałe
(Wzór 6.10a)	$\gamma_{Gj,sup} G_{kj,sup}$	$\gamma_{Gj,inf} G_{kj,inf}$		$\gamma_{Q,1} \psi_{0,1} Q_{k,1}$	$\gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$
(Wzór 6.10b)	$\xi \gamma_{Gj,sup} G_{kj,sup}$	$\gamma_{Gj,inf} G_{kj,inf}$	$\gamma_{Q,1} Q_{k,1}$		$\gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$

$$\gamma_{Gj,sup} = 1,35$$

$$\gamma_{Gj,inf} = 1,00$$

$$\gamma_{Q,1} = 1,50 \text{ jeżeli niekorzystne (0 jeżeli korzystne)}$$

$$\gamma_{Q,i} = 1,50 \text{ jeżeli niekorzystne (0 jeżeli korzystne)}$$

$$\xi = 0,85 \text{ (tak aby } \xi \gamma_{Gj,sup} = 0,85 \times 1,35 \approx 1,15).$$

Wartości współczynników jednoczesności obciążeń użytkowych dla budynków.

Oddziaływania	ψ_0	ψ_1	ψ_2
Obciążenie zmienne w budynkach, kategoria (patrz EN 1991-1-1)			
Kategoria A: powierzchnie mieszkalne	0,7	0,5	0,3
Kategoria B: powierzchnie biurowe	0,7	0,5	0,3
Kategoria C: miejsca zebrań	0,7	0,7	0,6
Kategoria D: powierzchnie handlowe	0,7	0,7	0,6
Kategoria E: powierzchnie magazynowe	1,0	0,9	0,8
Kategoria F: powierzchnie ruchu pojazdów pojazdy ≤ 30 kN	0,7	0,7	0,6
Kategoria G: powierzchnie ruchu pojazdów 30 kN < ciężar pojazdu ≤ 160 kN	0,7	0,5	0,3
Kategoria H: dachy	0	0	0,0

Wartości współczynników jednoczesności obciążeń klimatycznych i termicznych dla budynków.

Oddziaływania	ψ_0	ψ_1	ψ_2
Obciążenie budynków śniegiem (patrz EN 1991-1-3) *)			
Finlandia, Islandia, Norwegia, Szwecja	0,70	0,50	0,20
Pozostałe kraje CEN, miejscowości położone na wysokości $H > 1000$ m ponad poziom morza	0,70	0,50	0,20
Pozostałe kraje CEN, miejscowości położone na wysokości $H \leq 1000$ m ponad poziom morza	0,50	0,20	0,20
Obciążenie wiatrem (patrz EN 1991-1-4)	0,6	0,2	0
Temperatura (nie pożarowa) w budynku (patrz EN 1991-1-5)	0,6	0,5	0

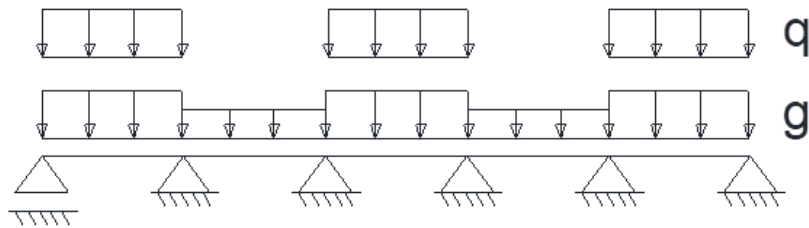

Jeżeli wyniki sprawdzania zależą w dużej mierze od zmienności wielkości oddziaływania zmiennego od miejsca w konstrukcji, należy uwzględnić oddzielnie części korzystne i części niekorzystne tego oddziaływania.

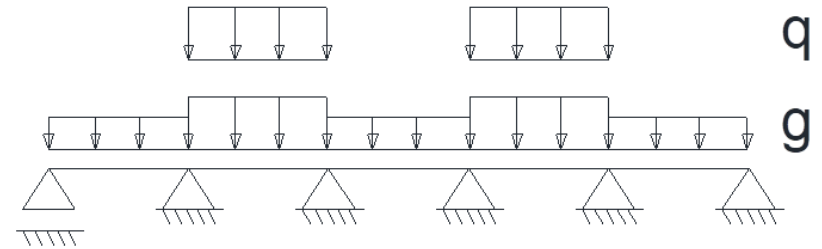

Analiza przykładowych kombinacji obciążeń dla belki wieloprzęstowej

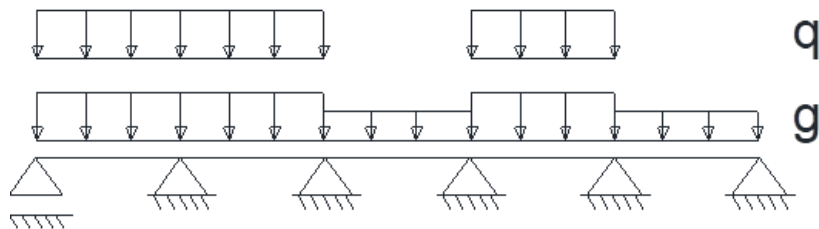
1)

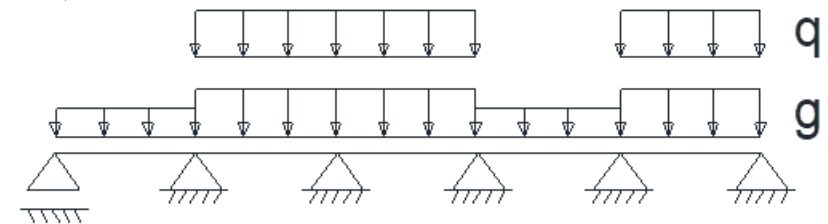
2)

3)

4)

Przykład

Porównanie kombinacji dla obliczeń stanów granicznych stropu o następujących parametrach:

- ciężar własny: $G = 5 \text{ kN/m}^2$
- obc. zmienne użytkowe: $Q = 3 \text{ kN/m}^2$ ($\psi_0 = 0,7$)
- obc. zmienne technolog.: $T = 1 \text{ kN/m}^2$ ($\psi_0 = 0,5$)

Przykład

1) Zgodnie ze wzorem (6.10):

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_p P + \gamma_{Q,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$$

Sumaryczna wartość oddziaływań wynosi:

$$1,35 \cdot G + 1,5 \cdot Q + 1,5 \cdot 0,5 \cdot T$$

Przykład

2a) Zgodnie ze wzorem (6.10a):

$$\sum_{j \geq 1} \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1} \psi_{0,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$$

Sumaryczna wartość oddziaływań wynosi:

$$1,35 \cdot G + 1,5 \cdot 0,7 \cdot Q + 1,5 \cdot 0,5 \cdot T$$

Przykład

2b) Zgodnie ze wzorem (6.10b):

$$\sum_{j \geq 1} \xi_j \gamma_{G,j} G_{k,j} + \gamma_P P + \gamma_{Q,1} Q_{k,1} + \sum_{i > 1} \gamma_{Q,i} \psi_{0,i} Q_{k,i}$$

Sumaryczna wartość oddziaływań wynosi:

$$1,35 \cdot 0,85 \cdot G + 1,5 \cdot Q + 1,5 \cdot 0,5 \cdot T$$

Przykład

1) Zgodnie ze wzorem (6.10):

$$1,35 \cdot 5\text{kN/m}^2 + 1,5 \cdot 3\text{kN/m}^2 + 1,5 \cdot 0,5 \cdot 1\text{kN/m}^2 = \\ = \mathbf{12,00\text{kN/m}^2}$$

2a) Zgodnie ze wzorem (6.10a):

$$1,35 \cdot 5 \text{ kN/m}^2 + 1,5 \cdot 0,7 \cdot 3\text{kN/m}^2 + 1,5 \cdot 0,5 \cdot 1\text{kN/m}^2 = \\ = \mathbf{10,65 \text{ kN/m}^2}$$

2b) Zgodnie ze wzorem (6.10b):

$$1,35 \cdot 0,85 \cdot 5\text{kN/m}^2 + 1,5 \cdot 3\text{kN/m}^2 + 1,5 \cdot 0,5 \cdot 1\text{kN/m}^2 = \\ = \mathbf{10,99\text{kN/m}^2}$$

Dziękuję za uwagę